

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԿՆՏՈՆԵԿԵՐ

ՀԱՅՐԱԿԱՆ ԽՕՍՔ ԳԻՒՄՐԻՒԻ ՇՐՋԱՆԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ՏԱՍՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Համահայկական ամբողջական եւ միասնական ուշադրութեան կեդրոնը 1998-ի Դեկտեմբերի այս առաջին օրերուն, վերլիշումն է այն ահաւորագոյն երկրաշարժի աղէտին, որ պատահեցաւ տասը տարիներ առաջ Դեկտեմբերի 7-ին /1988/, եւ որ ցնցեց Հիւսիսային Արեւմտեան կողմն աշխարհին Հայաստանեայց: Քարուքանդ վիճակի մատնուեցան շէն քաղաքներ՝ ինչպէս Գիւմրի, Սպիտակ, Ստեփանաւան եւ բազմաթիւ գիւղեր, եւ նիւթեղէն կառոյցներու անհաշուելի քանդումներուն հետ միասին պատճառ հանդիսացաւ տասնեակ հազարաւոր մարդկային զոհերու, եւ անտուն եւ անգործ թողուց հարիւր հազարաւոր հայորդիք:

Ոչ միայն Հայութիւնը Մայր Հայաստանի եւ արտասահմանի մէջ յուլման եւ զօրակցութեան շարժում մը ծաւալեց, այլեւ բազմաթիւ ազգեր, պետութիւններ, Եկեղեցիներ, այլ կրօններու պատկանող անձինք, միջազգային բարեսիրական հաստատութիւններ ուղքի կանգնեցան եւ անմիջական օգնութեան իրենց լայն բաժինը բերին աղէտի հետեւանքներու դարմանման կենսական գործին, շտապ օգնութեան հետ միասին նուիրուելով վերականգնումի մնայուն ծրագիրներու, բնակարանային շինութեան եւ աշխատանքային հաստատութիւններու վերակերտման ու կրթական եւ մշակութային գործունէութեան վերակենդանացման ու վարգացման:

Պատմութիւնը կը վկայէ այդ բոլորի մասին, որոնց համար Մենք որպէս Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ հոգեւոր առաջին սպասաւորը, Կաթողիկոսն Ամենայն Հայոց, սրտի պարտք կը զգանք անգամ մը եւս, տասնամեակի այս առիթով յանուն Հայց. Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ Մեր ջերմ շնորհակալութիւնները եւ խոր երախտագիտութիւնը յայտնել բոլորին, անխտիր, առանց կրօնական, քաղաքական եւ այլ կարգի տարբերութեանց: Հայ ժողովուրդը կը մնայ միշտ երախտագէտ բոլոր երախտարժան անձերուն եւ պետութիւններուն, կրօններուն, Եկեղեցիներուն եւ մարդասիրական հաստատութիւններուն կամ կապմակերպութիւններուն:

Այժմ, տասը տարիներ ետք, ահա ազգովին կանգնած ենք այդ աղէտին դեռեւս շարունակուող հետեւանքներուն դիմաց: Մեր Կաթողիկոսութեան վերջին երեք տարիներուն ընթացքին ամէն Դեկտեմբերի 7-ին, անձամբ այցելեցինք աղէտի շրջանը եւ եղանք մեր սգաւոր եւ հարուածեալ ժողովուրդի վաւականներուն հետ,

աղօթեցինք - եւ կը շարունակենք աղօթել - մահուան զոհ գնացած մեր հարապատ եղբայրներուն եւ քոյրերուն հոգիներուն երկնային խաղաղութեան համար, միշտ Մեր հայրախնամ սէրն ու հոգածութիւնը յայտնելով ժողովուրդին բանիւ եւ գործով: Այս տարի, 1998, ցաւօք սրտի, առողջական լուրջ պատճառներով հեռու ըլլալով Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնէն եւ Մայր Հայրենիք Հայաստանէն՝ պիտի չկարենանք անձամբ ներկայ գտնուիլ տասնամեակի առիթով տեղի ունենալիք համապգային միջոցառումներուն:

Ուստի, սրտի պարտք զգացինք Հայրական այս պատգամը ուղղել մեր ողջ հայ ժողովուրդին. -

Նախ ձեզի, աղէտի շրջանին մէջ ապրողներուդ. ձեր բնակարաններու եւ գործատեղիներու վերակառուցման գործը ձեր առաջնահերթ պարտաւորութիւնն է: Ողբալը, ափսոսալը, ասաղելը, դժգոհիլը, գանգատիլը, ընդվզիլը զգացական բնական երեւոյթներ են, բայց չեն կրնար ըլլալ տիրական եւ առաջնորդող ու որոշադրիչ ապրումներ: Կեանքը պիտի շարունակուի, եւ դուք մահէն աւելի՝ կեանքին պէտք է նայի՛ք, եւ հայոյ յատուկ պարկեշտ նկարագրով ու չարքաշ աշխատանքով լծուիք ձեր աւերեալ տուններու եւ գործարաններու վերականգնման գործին:

Բնականօրէն ձեր սեփական ոյժերը, ձեր տեղական միջոցները բաւարար չեն այդ մեծ գործը զլուխ հանելու համար: Անհրաժեշտ ու կենսական է արտաքին օգնութիւնը: Հայաստանի այլ շրջաններու եւ մանաւանդ արտասահմանի հայութեան լայնատարած վանգուածներուն՝ մեր եկեղեցիներուն, բարեգործական հաստատութիւններուն, քաղաքական կուսակցութիւններուն, անհատ բարերարներուն եւ պարզ ժողովուրդի վաւականներուն աջակցութիւնը մեծ նշանակութիւն ունի աղէտի շրջանի վերաշինութեան եւ վերականգնման գործին մէջ:

Պէտք է ընդունիլ, որ աղէտի առաջին տարիներու յուպական վիճակներու մեղմացումէն ետք՝ որոշ դանդաղեցում մը կրնց աղէտի շրջանի մէջ կատարուելիք անմիջական եւ անյետաձգելի գործերու ընթացքը: Մեր Հայրենի պետութիւնը յստակ, ճշգրիտ եւ լայն տեղեկութիւններ կը հաղորդէ ստիպողական կարիքներու եւ անելիքներու մասին: Յարդ կատարուած վերականգնողական աշխատանքը հեռու է գոհացուցիչ ըլլալէ:

Մեր ցանկութիւնն է, որ Տասնամեակը դառնայ անդրադարձումի եւ պարտաւորութեանց վերանորոգումի սքանչելի առիթ մը ողջ հայութեան համար, առանց խտրութեան: Ուստի, կոչ կ'ուղղենք որ յառաջիկային մեր ժողովուրդի վաւականները իրենց ուշադրութեան պաքը ուղղեն դէպի աղէտի շրջանը: Կարելի չէ թոյլ տալ հայութեան անունին եւ վարկին՝ որ բնական աղէտին դիմաց հայութիւնը հարկ

եղած արի, խոհեմ եւ նուիրեալ աշխատանք ցոյց չի տար՝ ի սէր հայրենաշինութեան գործնական առաջնահերթութիւն ունեցող վերակառուցման աշխատանքներուն:

Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը՝ իր Միաբանութեամբ, հոգեւորական դասով, թեմերով եւ միջ-եկեղեցական յարաբերութիւններու ճամբով իր ամբողջական բաժինը պիտի շարունակէ բերել այդ սուրբ եւ ազգապատիւ գործին: Անհրաժեշտ է ծրագրեալ եւ դասաւորեալ աշխատանք: Բարձրօրէն գնահատելով «Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի, Համաշխարհային Դրամատան եւ այլ հայկական եւ միջազգային միջ-եկեղեցական կապմակերպութիւններու ներդրումը՝ կը յորդորենք, որ շարունակեն եւ նոր թափ տան այս մարդասիրական եւ ազգակերտական գործին:

Մարմնի վրայ բացուած վէրք մը միայն բացուած տեղին ցաւ ու տառապանք չի պատճառեր, այլ՝ ամբողջ մարմնին: Աղէտի շրջանի վէրքը ողջ հայութեան մարմինը տառապեցնող վէրք է: Սեւ ա՛յս գիտակցութեամբ ու ըստ այնմ գործնապաշտ վերաբերումով պէտք է Տասնամեակը վերածենք պարտաւորութեան վերականգնման բացառիկ առիթի մը, որպէսզի գալիք սերունդները այլեւս դադրին «աղէտի գօտի» բառը գործածելէ եւ համահայրենական ոգիով զգան, մտածեն եւ գործեն որպէս մէկ Հայրենիքի մէկ ժողովուրդ:

Ի խորոց սրտի կ'աղօթենք որ Ամենաբարին Աստուած նոր ոյժ ու կորով ներշնչէ մեր ժողովուրդին, յոյսի, յաւատեւութեան կամքով պրկէ եւ ուղղէ բոլորին գործունէութիւնը վասն շինութեան եւ բարեկարգութեան հայրենեաց մերոց:

Ողջ լերուք ի Տէր, պօրացեալք շնորհօք Սուրբ Հոգւոյն, եւ յաւէտ օրինեալ ի Մէնք:

ԳԱՐԵԳԻՆ Ա

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ